

**ЖУСУП БАЛАСАГЫН АТЫНДАГЫ КЫРГЫЗ УЛУТТУК УНИВЕРСИТЕТИ
КЫРГЫЗ ФИЛОЛОГИЯСЫ ФАКУЛЬТЕТИ**

2019–2020-окуу жылы

**550001: Мамлекеттик тил кыргыз тилинде окутулбаган билим берүү мекемелеринде
адистигинин Кыргыз тили, адабияты жана аны окутуунун методикасы боюнча
Мамлекеттик бүтүрүү экзаменинин суроолору**

1. Кыргыз жана орус тилдериндеги сын атоочтун даражалары.
2. Синтаксис жана анын предмети.
3. Кыргыз тилин окутуунун тааныш-билүүчүлүк мааниси.
4. Кыргыз жана орус тилдеринин лексикасынын баюу жолдору.
5. Сүйлөмдүн айкындооч мүчөлөрү.
6. Көркөм стилди үйрөтүүнүн жолдору жана каражаттары.
7. Кыргыз жана орус тилдериндеги чакчылдар жана алардын синтаксистик функциялары.
8. Тыбыш жана тамга. Кыргыз тилиндеги тыбыш менен алфавиттеги тамгалардын бирдей эместиги.
9. Көнүгүү-машыгуу иштеринин түрлөрү.
10. Кыргыз жана орус тилдериндеги басым жана анын түрлөрү.
11. Татаал сүйлөм жөнүндө түшүнүк, анын грамматикалык табияты.
12. Сөз курамын окутуунун методикасы.
13. Кыргыз жана орус тилдериндеги супплетивизм.
14. Сүйлөмдүн баш мүчөлөрү.
15. Фонетиканы окутуунун мааниси, методикасы.
16. Кыргыз жана орус тилдериндеги жөндөмө категориясы.
17. Синтаксистик байланыштын түрлөрү
18. Кыргыз тилин окутуунун дидактикалык принциптери.
19. Кыргыз жана орус тилдериндеги тактоочтор.
20. Диссимилиация, анын түрлөрү.
21. Тексттер аркылуу окуучулардын оозеки кебин өстүрүүнүн жолдору.
22. Кыргыз жана орус тилдериндеги келер чак.
23. Кыргыз тилиндеги эскирген сөздөр.
24. Кыргыз тилин окутуунун дидактикалык принциптери.
25. Кыргыз жана орус тилдериндеги ээ, анын милдетин аткаруучу сөздөр.
26. Кыргыз тилиндеги үндүү фонемалар.
27. Тексттер аркылуу окуучулардын оозеки кебин өстүрүүнүн жолдору.
28. Кыргыз жана орус тилдериндеги жөнөкөй сүйлөмдөрдүн түзүлүшү жана мааниси боюнча бөлүнүшү.
29. Ассимиляция, анын түрлөрү.
30. Ат атоочту окутуунун жолдору.
31. Кыргыз жана орус тилдериндеги сөз айкаштары, алардын бөлүнүштөрү.
32. Сингармонизм закону, анын табияты жана түрлөрү.
33. Монолог, диалогду окутуу.
34. Кыргыз тилиндеги таандык категориясы жана анын орус тилинде берилиши.
35. Кыргыз тилиндеги неологизмдер.
36. Стилистиканы окутуунун өзгөчөлүктөрү.
37. Кыргыз тилиндеги жандоочтук байланыш, орус тилинде берилиши.
38. Грамматикалык жактан сүйлөмгө мүчө боло албаган сөздөр.
39. Зат атоочтун жөндөмө категориясын окутуунун жолдору.
40. Кыргыз жана орус тилдериндеги үнсүз фонемалар.
41. Этиштин чак категориясы.
42. Кыргыз тили сабагынын түзүлүшү.
43. Кыргыз жана орус тилдериндеги жөндөлүштүн типтери.
44. Сүйлөмдүн маанилик классификациясы.
45. Кыргыз тилин мамлекеттик тил катары окутуунун салттуу ык-жолдору
46. Кыргыз жана орус тилдериндеги сын атоочтордун синтаксистик милдеттери.

47. Багыныңкы байланыштагы татаал сүйлөм, анын түрлөрү.
48. Окуучуларды орфоэпиялык нормалардын негизинде сүйлөөгө үйрөтүүнүн ыкмалары
49. Кыргыз жана орус тилдериндеги ат атоочтор жана алардын семантикалык бөлүнүшү.
50. Кыргыз тилиндеги неологизмдер.
51. Кыргыз тили сабактарынын негизги типтери
52. Кыргыз жана орус тилдериндеги этиштин өзгөчө формалары.
53. Функционалдык стилдин түрлөрү.
54. Ат атоочту окутуунун жолдору.
55. Кыргыз жана орус тилдериндеги баяндооч, анын милдетин аткаруучу сөздөр.
56. Кыргыз тилиндеги көп маанилүү сөздөр.
57. Монолог, диалогду окутуу.
58. Орус тилиндеги предлогдор жана алардын кыргыз тилинде берилиши
59. Этиштин өзгөчө формалары. Атоочтуктар.
60. Муун, ташымал жана басымды окутуунун жолдору.
61. Кыргыз жана орус тилдериндеги бөлүкчөлөр.
62. Тууранды сөздөр, анын түрлөрү.
63. Көнүгүүлөрдүн түрлөрү жана сабаттуу жазууга үйрөтүү жолдору.
64. Кыргыз жана орус тилдериндеги кызматчы сөздөр.
65. Кыргыз тилиндеги синонимдер.
66. Кыргыз тилин мамлекеттик тил катары окутуунун максаты
67. Кыргыз тилиндеги таандык байланыш, орус тилинде берилиши.
68. Үнсүз тыбыштардын классификациясы.
69. Кеп маданиятын өркүндөтүүнүн жолдору
70. Кыргыз жана орус тилдериндеги аныктооч, анын милдетин аткаруучу сөздөр.
71. Кыргыз лексикографиясынын өнүгүшү. Сөздүктөрдүн түрлөрү.
72. Кыргыз тилин окутуунун интерактивдүү методдору
73. Кыргыз жана орус тилдериндеги жөндөлүштүн типтери.
74. Түшүндүрмө мүчөлүү сүйлөмдөр.
75. Кыргыз тилинин лексикасы менен иштөөнүн жолдору.
76. Кыргыз жана орус тилдериндеги сөз айкашынын башкаруу байланышы.
77. Фразеология, анын мүнөздүү белгилери, түрлөрү.
78. Жазуу ишмердүүлүгүн өркүндөтүүнүн жолдору.
79. Кыргыз жана орус тилдериндеги толуктооч, анын милдетин аткаруучу сөздөр.
80. Лексика жана лексикология жөнүндө жалпы маалымат. Лексикологиянын предмети.
81. Текст түзүүгө үйрөтүүнүн жолдору.
82. Кыргыз жана орус тилдериндеги тактоочтор.
83. Сөз айкашы жана анын негизги белгилери.
84. Публицистикалык стилди окутуунун методикасы
85. Кыргыз жана орус тилдериндеги атоочтуктар жана алардын синтаксистик функциялары.
86. Этиштин ыңгай категориясы жана анын түрлөрү.
87. Текст менен иштөөнүн жолдору.
88. Кыргыз жана орус тилдериндеги тең байланыштагы татаал сүйлөмдөр.
89. Жөнөкөй жана татаал сөздөр. Татаал сөздөрдүн түрлөрү.
90. Кыргыз тили боюнча жүргүзүлүүчү класстан тышкаркы иштердин түрлөрү жана аны уюштуруунун жолдору
91. Кыргыз тилиндеги зат атоочтун жак категориясы жана анын орус тилинде берилиш жолдору.
92. Сүйлөм ичине коюлуучу тыныш белгилери.
93. Официалдуу-иштиктүү стилди окутуунун мааниси, ык-жолдору
94. Кыргыз жана орус тилдериндеги багыныңкы байланыштагы татаал сүйлөмдөр.
95. Зат атоочтун жасалыш жолдору.
96. Кеп маданиятын окутуунун максаты.
97. Кыргыз жана орус тилдериндеги зат атоочтордун синтаксистик функциялары.
98. Семасиология жана анын предмети.
99. Сабакты талдоонун критерийлери
100. Орус тилиндеги род категориясы
101. Сөз жасоо тиби, жолдору.
102. Кыргыз тили сабагында жүргүзүлүүчү жазуу жумуштары.

103. Кыргыз жана орус тилдериндеги сан атоочтор, алардын бөлүнүшү.
104. Кыргыз тилиндеги омонимдер.
105. Экинчи тилди окутуунун өзгөчөлүктөрү.
106. Кыргыз жана орус тилдериндеги зат атоочтордун грамматикалык категориялары.
107. Тыбыштарды изилдөөнүн аспектилери.
108. Оозеки кепти калыптандырууда оюндун мааниси
109. Кыргыз жана орус тилдериндеги ат атоочтордун синтаксистик функциялары.
110. Мүчөлөрдүн функциясына карай бөлүнүшү.
111. Окуучулардын оозеки сүйлөөсүн өркүндөтүүнүн жолдору.
112. Кыргыз жана орус тилдериндеги учур чак.
113. Кыргыз тилиндеги муун, анын түрлөрү.
114. Окуучулардын жазуу кебин өркүндөтүүнүн жолдору.

1. Э.Ибраевдин кыргыз адабиятында алган орду.
2. Классикалык реализм теориясы: типтүү мүнөз жана типтүү кырдаал, метод жана көз караш.
3. Мектеп курсундагы адабий сындын мазмуну жана анын милдеттери.
4. А.Токомбаевдин прозачылык, драматургдук өзгөчөлүгү.
5. Ч.Айтматовдун чыгармаларында элдик миф, легендалардын пайдаланылышы.
6. Адабият сабагында колдонулуучу көргөзмөлүүлүк жана техникалык каражаттар.
7. Адабият таануу илими жана анын бөлүмдөрү.
8. А.Токомбаевдин «Кандуу жылдар» романы. Тарыхый мүнөзү. Көркөм образдар системасы.
9. Адабиятты мектептерде окутууга карата мамилелер: салттуу, жигердүү жана интерактивдүү окутуу.
10. «Манас» эпосун изилдөө.
11. Улуу революциячыл-демократтардын адабий теориялык ойлору. В.Белинский, Н.Чернышевский.
12. Адабиятты окутуунун интерактивдүү усулдары.
13. А.Осмоновдун поэзиясындагы көркөм чеберчилик маселелери. Поэмалары.
14. С.Карачев – кыргыз профессионалдык адабиятын баштоочулардын бири.
15. Адабият сабагын алып баруунун принциптери жана мыйзам ченемдүүлүктөрү.
16. Ч.Айтматовдун «Кыямат» романы. Образдар системасы.
17. Т.Абдумомуновдун драмаларындагы психологизм.
18. Интерактивдүү кластер усулу, анын түрлөрү.
19. Ч.Айтматовдун «Кассандра тамгасы» романынын образдар системасы.
20. К.Каимовдун чыгармачылыгы.
21. Интерактивдүү оюндар жана аларды адабият сабагында пайдалануу.
22. Баатырдык эпос жана анын түрлөрү. «Курманбек» эпосу.
23. Баласагындык Жусуп жана анын «Кутадгу билиг» дастаны.
24. Кыргыз адабияты боюнча сабактын типтери. Кыргыз адабияты боюнча сабактын формалары. Сабакка анализ берүү көндүмү, анын мааниси.
25. Ж.Бөкөнбаевдин чыгармачылыгына мүнөздүү идеялык-көркөмдүк өзгөчөлүктөр.
26. Н.Добролюбовдун адабий-сын макалаларындагы адабий-теориялык ойлор («Темное царство», «Луч света в темном царстве», «Когда же придет настоящий день»).
27. Мектептик билим берүүдөгү куррикулум жана адабиятты интеграциялап окутуу маселелери.
28. Ч.Айтматовдун согуш-темасындагы чыгармалары.
29. М.Элебаев – кыргыз совет адабиятынын баштоочуларынын бири.
30. Бүгүнкү күндүн адабият сабагы, андагы сабак процессин уюштуруунун баскычтары (чакыруу, ойлоп түшүнүү, артка кайтуу).
31. Т.Сыдыкбековдун романдарынын идеялык-көркөмдүк наркы. «Тоо арасында», «Биздин замандын кшилери» романдары.
32. Ч.Айтматовдун 90-жылдардагы чыгармачылыгы.
33. Кыргыз адабияты сабагынын календарлык планы.
34. 1920–1930-жылдардагы кыргыз прозасы. К.Баялиновдун «Ажар» повести.
35. Орхон-Енисей жазмалары – тарыхый жазма эстелик.

36. Кыргыз адабиятынын методикасы илиминин башка илимдер менен болгон байланышы.
37. Согуштан кийинки кыргыз прозасынын өнүгүш тенденциялары.
38. К.Баялиновдун «Ажар» повести.
39. Лирикалык чыгармаларды мектептин V–VII класстарында окуп, талдоо.
40. «Манас» – кыргыз элинин баатырдык эпосу.
41. Постсоветтик доор жана С.Жусуевдин чыгармачылыгы.
42. Эпикалык көркөм туундунун V–VII класстарда окулуп, талданышы. Эпизоддук план түзүү, анын мааниси.
43. Т.Касымбековдун «Сынган кылыч» романы.
44. Көркөм адабияттын идеясы жана темасы. Көркөм адабияттын мазмуну жана формасы.
45. Адабияттык окууда көркөм чыгармалардын композициясын үйрөнүү. Сюжеттик-композициялык план жана аны түздүрүү жумуштары.
46. М.Алыбаев – лирик жана сатирик акын.
47. Б.Жакиевдин драмалык чыгармалары.
48. Адабият сабагында баш катырманы (кроссворд) пайдалануу мүмкүнчүлүктөрү.
49. Лирикалык тек тууралуу түшүнүк.
50. Т.Кожомбердиевдин лирикасы.
51. Сынчыл ойлом жана ой калчоо. Бул усулдарды адабият сабагында пайдалануу мүмкүнчүлүктөрү.
52. «Кожожаш» эпосу.
53. К.Тыныстанов кыргыз профессионалдуу адабиятын баштоочулардын бири. Лирикасы. «Жаңыл Мырза» поэмасы.
54. X–XI класстарда адабият теориясын окутуу.
55. Жөө жомоктор жана анын бөлүнүштөрү.
56. А.Өмүркановдун лирикасы.
57. Адабияттык окууда драмалык чыгармалардын талданышы.
58. Ө.Даникеевдин чыгармачылыгы.
59. А.Саспаев – аңгеменин чебери.
60. Блумдун ромашка гүлү интерактивдүү усулу.
61. Ч.Айтматовдун «Кылым карытаар бир күн» романынын идеясы, тематикасы жана проблематикасы.
62. К.Тыныстановдун образы кыргыз адабиятында (С.Станалиевдин «К.Тыныстанов: Чагылгандын көз жашы»).
63. Интерактивдүү ПАЗЛ усулу, пайдалануу мүмкүнчүлүктөрү.
64. А.Жакыпбековдун «Теңири Манас» романына адабий талдоо.
65. Көркөм чыгарманын тили. Троп жана анын түрлөрү.
66. Мектептин VIII–IX класстарында лирикалык чыгармаларды талдап өздөштүрүү.
67. С.Эралиев – залкар акын.
68. Женижок Көкө уулунун чыгармачылыгы.
69. Эпикалык чыгармаларды VIII–IX класстарда талдап өздөштүрүү.
70. Райкан Шүкүрбеков – сатира жанрынын көрүнүктүү өкүлү.
71. Ж.Садыков – драматург..
72. Адабият сабагындагы ИНСЕРТ, башкарып окутуу, биргелешип издөө интерактивдүү усулдары.
73. «Манас» эпосунун негизги варианттарына мүнөздөмө.
74. Ч.Айтматовдун «Тоолор кулаганда» романындагы адеп-ахлак маселеси.
75. Кыргыз адабияты боюнча план-конспект, түрлөрү, структуралык түзүлүшү ..Байтемировдун романчылык изденүүлөрү, чеберчилиги.Кыргыз көркөм публицистикасынын өнүгүү жолдору. Ш.Дүйшеев – акын-публицист.
76. Блумдун ромашка гүлү интерактивдүү усулу.
77. Б.Сарногоевдин поэзиясынын оригиналдуулугу жана индивидуалдуулугу.
78. Ч.Айтматовдун повесттери. «Ак кеме» повестинин проблематикасы. Образдар системасы.
79. Троя аты, айланма, суроолор дарагы интерактивдүү усул-каражаттары.
80. Ж.Садыковдун поэзиясындагы өзгөчөлүгү.
81. Төкмө акындарыдын чыгармачылыгы: Коргол Досу уулу, О.Бөлөбалаев, А.Үсөнбаевдин чыгармачылыгы.
82. Салыштыруу диаграммасы, эки бөлүктүү күндөлүк интерактивдүү усул-каражаттары.
83. Т.Молдонун чыгармачылыгы.

84. Көркөм метод. Романтизм жана реализм. Социалисттик реализм жана ал жөнүндөгү көз караштар.
85. VIII–IX класстарда окуучуларга адабият теориясын үйрөтүү.
86. М.Алыбаевдин лирикасынын, сатирасынын көркөмдүк өзгөчөлүгү.
87. Т.Абдумомуновдун драмаларындагы психологизм.
88. Адабият сабагындагы ИНСЕРТ, башкарып окутуу, биргелешип издөө интерактивдүү усулдары.
89. Т.Үмөталиевдин поэзиясындагы идеялык-көркөмдүк өзгөчөлүктөр.
90. А.Токтомушевдин чыгармачылыгы.
91. Интерактивдүү концептуалдык карта, аналитикалык жалпылоо усулдары.
92. Ч.Айтматовдун алгачкы чыгармачылыгы жана ал жөнүндөгү адабий сын.
93. Тоголок Молдонун чыгармачылыгы.
94. Мектептеги лекция сабактары жана алардын түрлөрү.
95. С.Жусуевдин поэзиясы. «Курманжан датка» романы.
96. Махмуд Кашкардын «Дивани лугат-ат түрк» сөздүгү - орток адабий мурас.
97. Орто мектептердин жогорку класстарында адабияттын тарыхын үйрөнүү жана анын мааниси.
98. Кыргыз эл оозеки чыгармаларынын жыйноо жана изилдөө тарыхы.
99. Көркөм чыгарманын тили. Троп жана анын түрлөрү.
100. Адабият сабагында көркөм чыгарманы талдоонун жолдору (авторго улай, образдык, композициялык).
101. Көркөм котормонун башталышы, калыптанышы. (1920–30–40-жылдар).
102. Көркөм адабияттын спецификасы. Образдуулук. Композиция жана сюжет. Көркөм метод жана стиль.
103. Проф.К.Иманалиевдин жана проф. Б.Алымовдун илимий-методикалык эмгектер
104. Т.Абдумомунов – залкар драматург. Психологизм, мүнөз түзүү өзгөчөлүгү.
105. А.Стамовдун Чыгармачылык изденүүлөрү («Жортуул», «Чүй баяны» ж.б.).
106. Адабиятты окутуунун салттуу усулдары.
107. Молдо Кылычтын чыгармачылыгы.
108. Эпикалык тек тууралуу түшүнүк.
109. X–XI класстарда прозалык чыгармаларды үйрөнүү, талдоо жумуштары
110. Н.Байтемировдун поэзиясы жана романдары.
111. Кыргыз балдар адабияты жана анын көрүнүктүү өкүлдөрү. К.Эсенкожоевдин чыгармачылыгы.
112. Кызматташуу педагогикасы, инсанга багыттап окутуу маселелери.
113. Постсоветтик доордун адабияты. 1990–2015-жылдарда кыргыз прозасынын өнүгүү жолдору, өзгөчөлүктөрү.
114. Драмалык тек тууралуу түшүнүк.
115. Проблемалык сабак, анын түрлөрү, Адабият сабагын проблемалык сабак түрүндө алып баруу мүмкүнчүлүктөрү (Бир чыгарманын мисалында).
116. Токтогул – ойчул, санатчы ырчы. Санат, терме, насыят ырларынын өзгөчөлүктөрү.
117. Композиция жана сюжет.
118. Системалуу курста драмалык чыгармалардын талданышы.
119. Жазгыч акындардын (Нурмолдо, Алдаш Молдо, Молдо Багыш ж.б.) чыгармачылык өзгөчөлүктөрү.
120. Миф жана легендалар: жалпылыктар, бөтөнчөлүктөр.
121. Кыргыз адабияты предмети боюнча класстан тышкаркы жүргүзүлүүчү иштер.
122. Ж.Мамытовдун поэзиясындагы чеберчилик маселелери.
123. Барпы – ойчул, санатчы, лирик.
124. Адабиятты предмет аралык байланышта окутуу, анын мааниси.
125. К.Акматовдун романдары: «Мезгил», «Күндү айланган жылдар».
126. Айтматов таануу илиминин өнүгүшү.
127. Кыргыз адабиятын окутуу методикасы боюнча акыркы 20 жыл ичинде жазылган эмгектер.
128. Э.Турсунов – акын жана котормочу. Анын прозалык чыгармалары.
129. К.Жусубалиевдин «Күн автопортретин тартып бүтө элек» повести.
130. Мектептин X–XI класстарында лирикалык чыгармаларды үйрөнүү, талдоо.
131. «Ак Мөөр» темасынын профессионалдык адабиятта иштелиши.
132. Легендарлуу ырчылар. Чыгармачылыктары, өзгөчөлүктөрү: Бука ырчы, Асанкайгы, Токтогул ырчы, Толубай сынчы ж.б.

133. Лирикалык чыгармаларды мектептин V–VII класстарында окуп, талдоо.
134. Ч.Айтматовдун «Тоолор кулаганда» романы. Адам жана табият проблемасы.
135. Ж.Турусбековдун поэзиясындагы оригиналдуулук жана жекечелик.
136. Мектептин X–XI класстарында лирикалык чыгармаларды үйрөнүү, талдоо.
137. «Семетей» эпосу, анын «Манас» эпосунан өзгөчөлүгү.
138. Адабий тектер жана түрлөр.
139. Кыргыз адабияты боюнча жүргүзүлүүчү жазуу жумуштары. Адабият сабагында окуучунун билимин баалоонун критерийлери.

Декан, ф.и.к., профессор

Б.А.Жайлообасв